

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN, FORMACIÓN
PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

PLAN DE BIBLIOTECA

EDUCACIÓN INFANTIL

CEIP MANUEL RESPINO

curso 2023-2024

Índice

1. Introducción, contextualización e xustificación do plan.
 - 1.1. Introducción:
 - 1.2. Contextualización:
 - 1.3. Xustificación:
2. Análise do contexto: situación de partida no centro en relación coa lectura e co fomento desta.
3. Obxetivos e indicadores de logro.
4. Metodoloxía.
5. Actividades que se levarán a cabo.
6. Seguimento, avaliación e modificación do plan e, de ser o caso, de difusión.

1. Introducción, contextualización e xustificación do plan.

1.1. Introducción.

No CEIP Manuel Respino, estamos comprometidos coa idea de que a educación é unha viaxe continua de descubrimento e crecemento. Cremos firmemente que unha parte esencial desta viaxe é a biblioteca escolar, que dende o noso punto de vista é moito máis que un espazo cheo de libros, considerándoa como un centro de coñecemento e un lugar de inspiración, un espazo onde as mentes novas poden explorar, aprender e expandir os seus horizontes, un tesouro de coñecemento e un faro de imaxinación. Recoñecemos que a lectura, a información e a aprendizaxe son alicerces fundamentais para o crecemento e desenvolvemento do alumnado. A nosa visión é converter a biblioteca escolar nun espazo onde a curiosidade florece, nun centro de referencia dinámico e vibrante para a lectura, a información e a aprendizaxe. Queremos inspirar a curiosidade, fomentar a creatividade e promover a adquisición de habilidades esenciais para a vida no século XXI. Neste contexto elaboramos o presente Plan de Biblioteca ao abeiro do artigo 29 do *Decreto 150/2022, do 8 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia* e do artigo 14 da *Orde do 30 de maio de 2023* que o desenvolve.

1.2. Contextualización.

A contextualización do plan de biblioteca implica proporcionar información relevante sobre a contorna na que se implementará o plan, incluíndo detalles sobre o centro, a súa comunidade, os recursos dispoñibles e as necesidades específicas do alumnado.

O centro é unha institución educativa comprometida coa excelencia académica e o desenvolvemento integral do alumnado. Está situado na localidade de A Rúa de Valdeorras, e atende a unha poboación diversa de alumnado que provén de diversos antecedentes culturais e sociais (de ahí que a biblioteca será inclusiva e reflectirá esta diversidade) e con idades comprendidas entre os 3 e 12 anos, así como a unha comunidade diversa e vibrante que valora a educación como un alicerce fundamental para o futuro dos seus fillos/as.

A nosa misión é proporcionar unha educación de calidade que promova o desenvolvemento integral de cada alumno, fomentando a súa curiosidade, creatividade e habilidades para a vida.

As bibliotecas escolares foron tradicionalmente consideradas como un recurso importante para a aprendizaxe e a lectura. Con todo, nos últimos anos, recoñecemos a necesidade de revitalizar e fortalecer o seu papel como un centro de referencia de recursos da lectura, da información e da aprendizaxe activa, o que é esencial para responder os desafíos educativos contemporáneos e preparar ao alumnado para un mundo en constante cambio; o papel esencial que xoga no logro dos obxectivos educativos, así como un recurso valioso que pode enriquecer a experiencia educativa do alumnado e contribuír ao seu desenvolvemento como cidadáns informados e creativos.

Ademáis, debido á crecente importancia da tecnoloxía na educación, a biblioteca proporcionará recursos e habilidades relacionadas coa alfabetización dixital.

A pesar dos esforzos levados a cabo nos últimos anos, observamos que é necesario renovar o enfoque no fomento da lectura e o amor polos libros.

A implementación exitosa deste plan de biblioteca requirirá a colaboración e o compromiso de toda a comunidade educativa, incluíndo docentes, persoal da biblioteca, familias, e, por suposto, o alumnado. Todos son parte integral deste esforzo para converter a biblioteca nun centro de referencia para a aprendizaxe e o crecemento.

1.3. Xustificación.

Un plan de biblioteca para o segundo ciclo de Educación Infantil é fundamental por varias razóns importantes que afectan directamente o desenvolvemento cognitivo, lingüístico e emocional do alumnado de idades comprendidas entre os 3 e 6 anos de idade.

As que consideramos xustificacións crave para implementar un plan de biblioteca neste ciclo son:

- Fomento do amor pola lectura desde unha idade temperá: introducir ao alumnado no mundo dos libros e a lectura desde unha idade temperá axudará a cultivar un amor pola lectura e a aprendizaxe que pode durar toda a vida.
- Estimulación do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación: a exposición regular a libros e á lectura na contorna da biblioteca pode enriquecer o vocabulario do alumnado, mellorar a súa comprensión auditiva e fortalecer as súas habilidades de comunicación oral.
- Desenvolvemento da imaxinación e a creatividade: a lectura de contos e libros ilustrados pode estimular a imaxinación do alumnado e fomentar a súa creatividade ao permitirlles explorar mundos imaxinarios e situacións diversas.
- Apoio ao desenvolvemento cognitivo e de habilidades de pensamento: a exposición a unha variedade de libros e materiais de lectura pode estimular o pensamento crítico e axudar no desenvolvemento de habilidades cognitivas, como a resolución de problemas e o razoamento lóxico.
- Promoción de habilidades sociais e emocionais: a interacción na biblioteca a través da lectura compartida e as actividades en grupo pode fomentar habilidades sociais, como a empatía, a colaboración e o respecto mutuo.
- Preparación para o éxito académico futuro: un plan de biblioteca ben estruturado pode sentar as bases para un éxito académico continuo ao promover a alfabetización temperá e sentar as bases para habilidades de lectura máis avanzadas en etapas posteriores da educación.
- Diversificación das experiencias de aprendizaxe: a biblioteca proporciona acceso a unha ampla gama de libros e materiais de lectura que abordan unha variedade de temas, o que enriquece a experiencia de aprendizaxe do alumnado e exponos a diversas ideas e perspectivas.

- Promoción do desenvolvemento emocional e a empatía: os libros poden ser unha ferramenta poderosa para axudar ao alumnado a comprender e procesar as súas propias emocións, así como para desenvolver empatía cara aos demais ao explorar historias con personaxes diversos e diversas situacións emocionais.

En resumo, un plan de biblioteca para o segundo ciclo de Educación Infantil é esencial para promover o desenvolvemento integral do alumnado en áreas cruce como a alfabetización, a comunicación, a creatividade, o pensamento crítico e as habilidades sociais e emocionais, sentando así as bases para unha aprendizaxe continua e unha vida de aprecio pola lectura e o coñecemento.

2. Análise do contexto: situación de partida no centro en relación á organización e a xestión da biblioteca, á formación de persoas usuarias, á contribución ao desenvolvemento das competencias do alumnado e ao fomento da lectura.

Para avaliar a situación actual do centro en relación á organización e a xestión da biblioteca, á formación de persoas usuarias, á contribución ao desenvolvemento das competencias clave e ao fomento da lectura, levouse a cabo unha análise DAFO, ferramenta de planificación estratéxica amplamente utilizada en empresas, organizacións, e en diversos contextos, incluíndo a educación, a saúde e outras áreas e o cal nos permite identificar as Fortalezas, Debilidades, Oportunidades e Ameazas do centro.

Fortalezas (F):

- Boa infraestrutura.
- Persoal comprometido.
- Recursos adecuados.
- Xestión eficiente de recursos.
- Promoción da lectura temperá.
- Enfoque no desenvolvemento de competencias cruce.

Debilidades (D):

- Necesidade de maior capacitación.
- Limitacións orzamentarias.

Oportunidades (O):

- Alianzas con institucións externas.
- Integración de tecnoloxía educativa.
- Desenvolvemento de programas de capacitación.
- Colaboración coa comunidade.
- Programas de lectura interactivos.

Ameazas (A):

- Competencia con medios dixitais.

- Falta de financiamento.
- Cambios no currículo.

3. Obxectivos e indicadores de logro.

É importante establecer obxectivos claros e medibles, así como indicadores de logro para avaliar o progreso. A continuación, preséntanse os obxectivos e indicadores de logro para o presente plan:

Obxectivo 1: Fomentar a familiaridade cos libros e a biblioteca.

- Indicador de logro 1: Aumento no número de visitas á biblioteca por parte do alumnado durante o ano escolar.
- Indicador de logro 2: Participación activa do alumnado en actividades de introdución á biblioteca, como visitas guiadas e xogos relacionados cos libros.

Obxectivo 2: Desenvolver o interese pola lectura e a narración.

- Indicador de logro 3: Aumento na participación do alumnado en sesións de contacontos e lecturas grupais.
- Indicador de logro 4: Maior interese do alumnado en libros e actividades de lectura independente, manifestado a través de solicitudes regulares de préstamo de libros.

Obxectivo 3: Estimular a creatividade e a imaxinación.

- Indicador de logro 5: Participación activa do alumnado en actividades creativas relacionadas coa narración de contos e a ilustración de libros.
- Indicador de logro 6: Observación dun aumento na diversidade e orixinalidade das historias e debuxos creados polo alumnado durante as actividades da biblioteca.

Obxectivo 4: Promover a interacción social e o traballo en equipo.

- Indicador de logro 7: Participación activa do alumnado en actividades grupais de lectura e xogo na biblioteca.
- Indicador de logro 8: Observación de melloras nas habilidades de comunicación e colaboración entre o alumnado durante as actividades da biblioteca.

Obxectivo 5: Involucrar ás familias en actividades de lectura no fogar.

- Indicador de logro 9: Maior participación das familias en sesións de contacontos e eventos da biblioteca dirixidos ás familias.
- Indicador de logro 10: Retroalimentación positiva por parte das familias sobre o interese e a participación do alumnado na lectura en casa e o seu entusiasmo polos libros

Estes obxectivos e indicadores de logro serán fundamentais para avaliar e medir o éxito do plan de promoción da biblioteca escolar como centro de referencia de recursos de lectura, información e aprendizaxe. Deben ser específicos, medibles, alcanzables, relevantes e con prazos establecidos (siglas en inglés: SMART), o que permitirá unha avaliación efectiva do progreso do plan de biblioteca e a adaptación das estratexias segundo sexa necesario para alcanzar os obxectivos establecidos.

Destacar que os obxectivos e indicadores serán adaptables segundo as necesidades que vaian xurdindo e os recursos específicos cos que conte a biblioteca escolar en cada momento.

4. Metodoloxía.

A metodoloxía do plan debe ser coidadosamente deseñada para garantir que se cumpran os obxectivos do mesmo. Será integral, participativa e adaptable ás necesidades específicas da comunidade escolar.

A continuación, preséntase a metodoloxía xeral que se vai seguir para desenvolver un plan efectivo:

1. Avaliación da situación actual: realizarase unha análise exhaustiva da situación actual da biblioteca escolar, incluíndo a infraestrutura, os recursos dispoñibles, a formación do persoal, os hábitos de lectura do alumnado e a percepción da biblioteca na comunidade educativa.

2. Definición de obxectivos e metas: estableceranse obxectivos claros e específicos que reflectan a visión da biblioteca como centro de referencia de recursos. Os obxectivos serán medibles e alcanzables.

3. Deseño de estratexias: identificaranse as estratexias e accións necesarias para alcanzar os obxectivos como poden ser a promoción de actividades de lectura, mellora da colección de libros e recursos dixitais; colaboración con docentes para integrar a biblioteca no currículo; desenvolvemento de programas de formación de usuarios e habilidades de investigación; promoción da biblioteca a través de eventos e actividades e, avaliación e mellora continua dos servizos e recursos da biblioteca.

4. Asignación de recursos: determinaranse os recursos necesarios, incluíndo persoal, orzamento e tempo, para implementar as estratexias de maneira efectiva.

5. Implementación: levaranse a cabo as estratexias e accións planificadas de acordo cun cronograma establecido, involucrando a todo o persoal da biblioteca e colaborando estreitamente cos docentes e outros membros da comunidade educativa.

6. Avaliación e seguimento: estableceranse indicadores de logro para cada obxectivo e realizarase un seguimento regular para medir o progreso. Utilizaranse enquisas, estatísticas de préstamos, retroalimentación de usuarios e outros datos relevantes.

7. Axustes e melloras: tomando como referencia os resultados da avaliación, axustaranse e melloraránse continuamente as estratexias e accións, o que pode incluír a reasignación de recursos, a introdución de novas actividades ou a eliminación daquelas que non están a funcionar.

8. Comunicación e promoción: comunicaranse de maneira efectiva os logros e beneficios da biblioteca á comunidade educativa a través das canles oficiais do centro.

9. Formación continua: proporcionarase formación continua ao persoal da biblioteca para manterse actualizado nas mellores prácticas de xestión de bibliotecas e promoción da lectura.

10. Avaliación final e axuste a longo prazo: realizarase unha avaliación final ao rematar o período do plan e axustaranse as estratexias a longo prazo en función dos resultados obtidos, podendo isto incluír a planificación dun novo ciclo de obxectivos e estratexias.

Debemos lembrar que a promoción exitosa da biblioteca escolar como un centro de referencia de recursos require unha visión a longo prazo e un compromiso continuo coa mellora. A participación activa da comunidade educativa e a adaptación ás necesidades cambiantes do alumnado son clave para o éxito do plan.

5. Actividades.

A biblioteca do centro é un espazo fundamental para fomentar a lectura, a aprendizaxe e a creatividade entre o alumnado.

Para a etapa educativa de Educación Infantil, é crucial deseñar actividades de biblioteca que sexan atractivas, interactivas e adecuadas para o desenvolvemento cognitivo e emocional dos nenos. Algunhas actividades específicas que formarán parte deste plan de biblioteca para esta etapa educativa son as que a continuación se relacionan:

- Búsquedas do tesouro na biblioteca: crearanse xogos de búsqueda do tesouro na biblioteca para familiarizar ao alumnado coa organización e os recursos dispoñibles.
- Sesións de contacontos interactivos: organizaranse sesións de contacontos dinámicas onde o alumnado poida participar activamente, facer preguntas e discutir as personaxes e a trama das historias.
- Actividades de narración creativa: animarase ao alumnado a crear e contar as súas propias historias utilizando monicreques ou marionetas, o que fomentará a súa creatividade e habilidades lingüísticas.
- Exploración de libros e materiais sensoriais: introduciranse libros adaptados ás diferentes idades con texturas, solapas, pop-ups e sons para que os nenos poidan exploralos con todos os seus sentidos.
- Sesións de lectura guiada: guiarase ao alumnado na comprensión de historias a través de preguntas e discusións relacionadas coas personaxes, a trama e os valores que se presentan nos libros.
- Actividades de ilustración: organizaranse sesións de debuxo e pintura relacionadas coas historias lidas, fomentando a creatividade e a expresión artística.
- Actividades de clasificación e ordenación de libros: organizaranse actividades onde o alumnado clasifique os libros por cores, formas, temas ou tamaños, o que lles axuda a desenvolver habilidades de organización e clasificación.
- Actividades temáticas: deseñaranse actividades relacionadas con temas específicos, como as estacións do ano, festividades, animais... e ofreceranse libros e materiais relacionados.
- Creación de recunchos de lectura: deseñaranse recunchos acolledores na aula con coxíns, mantas e unha selección de libros variados para que os nenos poidan explorar e ler de maneira independente.
- Xogos de asociación de imaxes e palabras: crearanse xogos interactivos onde os nenos poidan relacionar imaxes con palabras, axudándoos a mellorar o seu vocabulario e comprensión visual.

- Talleres de manualidades inspirados en libros: organizaranse actividades artísticas baseadas nas historias dos libros lidos, como a creación de manualidades relacionadas coas personaxes ou a escenografía das historias.
- Visitas de autores ou ilustradores: convidarase a autores e/ou ilustradores de libros infantís a realizar presentacións interactivas e talleres para motivar ao alumnado e mostrarlles o proceso de creación dun libro.
- Fomento da participación das familias: organizaranse eventos especiais onde as familias poidan participar en sesións de lectura conxunta cos seus fillos na contorna da biblioteca.

Ao incorporar estas actividades no plan de biblioteca para a etapa de Educación Infantil contribuírase á estimulación e ao interese do alumnado pola lectura, ao fomento da súa creatividade e á promoción de habilidades crave para o seu desenvolvemento integral.

6. Procedemento de seguimento, avaliación e modificación do plan e, de ser o caso, de difusión.

O seguimento, a avaliación, a modificación e a difusión do plan de biblioteca do centro son procesos fundamentais para garantir a súa efectividade e relevancia na contorna educativa. O procedemento que se levará a cabo para tal fin é o que a continuación se describe:

a) Seguimento inicial:

- Estableceranse indicadores e obxectivos medibles para o plan de biblioteca.
- Designarase un responsable e/ou un equipo encargado de supervisar o progreso do plan.
- Definirase un calendario de seguimento que inclúa revisións periódicas.

b) Avaliación regular:

- Realizaranse avaliacións periódicas para medir o impacto e a efectividade do plan de biblioteca.
- Recompilaranse datos relevantes, como o número de préstamos, a participación en actividades, o nivel de satisfacción dos usuarios, etc.
- Analizarase o cumprimento dos obxectivos establecidos e os resultados obtidos en comparación coas metas previamente fixadas.

c) Identificación de áreas de mellora:

- Utilizaranse os resultados da avaliación para identificar áreas de mellora e aspectos que necesitan ser modificados ou axustados no plan de biblioteca.
- Revisarase as fortalezas e debilidades do plan, así como os desafíos que xurdiron durante a súa implementación.

d) Modificación do plan:

- Desenvolverase un plan de acción detallado para abordar as áreas de mellora identificadas.
- Realizaranse cambios específicos no plan de biblioteca en función dos achados da avaliación e as necesidades detectadas.
- Comunicaranse claramente os cambios realizados a todos os interesados, incluídos o persoal docente, o alumnado, as familias e outros membros comunidade educativa.

e) Difusión e comunicación:

- Promocionaranse activamente os logros e as actividades destacadas da biblioteca a través da páxina web do centro, eventos escolares, etc.
- Organizaranse reunións informativas ou eventos especiais para difundir os beneficios e os resultados do plan de biblioteca entre as familias, o alumnado e outros membros da comunidade educativa.
- Estableceranse canles de retroalimentación para recompilar opinións e suxestións dos usuarios e utilizar esta información para mellorar continuamente o plan.

f) Repetición do ciclo de seguimento e avaliación:

- Repetirase o ciclo de seguimento, avaliación, modificación e difusión de maneira regular para garantir a adaptación continua do plan de biblioteca ás necesidades cambiantes da comunidade educativa.

Levando a cabo este procedemento poderemos manter un plan de biblioteca dinámico e efectivo que satisfaga as necesidades da comunidade educativa e promova o interese pola lectura, a investigación e a aprendizaxe no centro.